

1 סיכום מקיף - אלגברה לינארית

Summary Complete Algebra Linear 1.1

סיכום כולל של משפטיים, זהויות, נוסחאות וכלי חישוב

תוכן המסמך מבוסס על 26 קבצי PDF של הקורס

1.2 תוכן עניינים

1. שדות ומטריצות
2. פעולות על מטריצות
3. מערכות משוואות ליניאריות
4. דרגה
5. מרובבים וקטוריים
6. בסיסים ומינדים
7. דטרמיננטות
8. העתקות ליניאריות
9. גרעין ותמונה
10. איזומורפיזם
11. מטריצות מייצנות
12. מטריצות מעבר
13. דמיון מטריצות
14. ערכים עצמיים וקטוריים עצמיים
15. לבסן
16. מכפלה פנימית
17. אורתוגונליות והיטלים
18. גראם-شمידט
19. משלימים אורתוגונליים

2 שדות ומטריצות

2.1 הגדרות בסיסיות

2.1.1 שדה (Field)

שדה F הוא קבוצה עם שתי פעולות (חיבור וכפל) המקיים:

אקסiomות החיבור: - (A1) סגירות: $\forall a, b \in F : a + b = b + a \in F$ (A2) קומוטטיביות: $\forall a, b \in F : a + b \in F$

אסוציאטיביות: (A3) $\forall a, b, c \in F : (a + b) + c = a + (b + c) \in F$ (A4) איבר ניטרלי: $\exists 0 \in F : \forall a \in F : a + 0 = a \in F$

איבר הופכי: (A5) $\forall a \in F : \exists (-a) \in F : a + (-a) = 0 \in F$

אקסiomות הכפל: - (M1) סגירות: (M2) קומוטטיביות: $\forall a, b \in F : ab = ba \in F$ (M3) אסוציאטיביות: (M4) איבר ניטרלי: $\exists 1 \in F : \forall a \in F : a \cdot 1 = a \in F$ (M5) איבר הופכי: $\forall a \neq 0 \in F : \exists a^{-1} \in F : a \cdot a^{-1} = 1 \in F$

דיסטריבוטיביות: - (M6) $a(b + c) = ab + ac$ וגם $\forall a, b, c \in F : (a + b)c = ac + bc$

2.1.2 מטריצה

מטריצה $A_{m \times n}$ היא מערך מלכני של מספרים:

$$A = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \cdots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \cdots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{m1} & a_{m2} & \cdots & a_{mn} \end{pmatrix}$$

כאשר $1 \leq i \leq m, 1 \leq j \leq n$ עבור כל $a_{ij} \in F$

- אינדקס השורה i
- אינדקס העמודה j

סימון: קבוצת כל המטריצות מוגדר $n \times m$ מעל שדה F :

$$\mathbb{M}_{m \times n}(F) \quad \text{or} \quad \mathbb{R}^{m \times n}$$

2.1.3 שוויון מטריצות

שתי מטריצות A, B שוות אם ורק אם:

$$A = B \iff \begin{cases} \text{dimensions same} \\ a_{ij} = b_{ij} \text{ all for } i, j \end{cases}$$

---

3 פעולות על מטריצות

3.1 חיבור מטריצות

עבור $A, B \in \mathbb{R}^{m \times n}$

$$(A + B)_{ij} = a_{ij} + b_{ij}$$

תכונות: - סגירות: $(A + B) + C = A + (B + C)$ - קומוטטיביות: $A + B = B + A$ - אסוציאטיביות: $A + (B + C) = (A + B) + C$ - איבר אפס: $A + O = A$ - איבר הופכי: $A + (-A) = O$

3.2 כפל בסקלר

עבור $A \in \mathbb{R}^{m \times n}, \alpha \in \mathbb{R}$

$$(\alpha A)_{ij} = \alpha \cdot a_{ij}$$

תכונות: $1 \cdot A = A$ - $(\alpha\beta)A = \alpha(\beta A)$ - $\alpha(A + B) = \alpha A + \alpha B$ - $(\alpha + \beta)A = \alpha A + \beta A$ - $\alpha(O) = O$

3.3 כפל מטריצות

3.3.1 מכפלת שורה בעמודה

$$:B_{k \times 1} = \begin{pmatrix} b_1 \\ b_2 \\ \vdots \\ b_k \end{pmatrix} \rightarrow A_{1 \times k} = (a_1, a_2, \dots, a_k) \text{ ו } A \cdot B = \sum_{t=1}^k a_t b_t$$

$$A \cdot B = \sum_{t=1}^k a_t b_t$$

3.3.2 כפל כללי

עבור $AB \in \mathbb{R}^{m \times n}, B \in \mathbb{R}^{k \times n}, A \in \mathbb{R}^{m \times k}$ ו $A \in \mathbb{R}^{m \times k}, B \in \mathbb{R}^{k \times n}$

$$(AB)_{ij} = \sum_{t=1}^k a_{it} b_{tj} = A_i \cdot B_j$$

כאשר: - A_i - השורה ה- i של A - B_j - העמודה ה- j של B

3.3.3 תכונות כפל מטריצות

תכונות שמתקינות: 1. אסוציאטיביות: $(AB)C = A(BC)$ 2. דיסטריבוטיביות: $A(B+C) = AB + AC$ ו $(A+B)C = AC + BC$ 3. כפל בסקלר: $\alpha(AB) = (\alpha A)B = A(\alpha B)$ 4. מטריצה יחידה: $I_m A = A$ ו $AI_n = A$ 5. מטריצה אפס: $OA = O$ ו $AO = O$

לא מתקינים: - אין קומוטטיביות: בדרך כלל $AB = O$ - $AB \neq BA$ או $A = O$ - $AB = O$ לא מבטיח

3.4 טרנספוזה (Transpose)

3.4.1 הגדרה

$$(A^T)_{ij} = A_{ji}$$

$A^T \in \mathbb{R}^{n \times m}$ ואו $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$ אם

3.4.2 תכונות טרנספוזה

$$\begin{aligned} (A^T)^T &= A .1 \\ (A+B)^T &= A^T + B^T .2 \\ (\alpha A)^T &= \alpha A^T .3 \\ \text{סדר הופכי!} \quad (AB)^T &= B^T A^T .4 \end{aligned}$$

3.4.3 מטריצה סימטרית

מטריצה A היא סימטרית אם:

$$A = A^T \iff a_{ij} = a_{ji}$$

3.5 מטריצות מיוחדות

3.5.1 מטריצת היחידה

$$I_n = \begin{pmatrix} 1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & 1 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdots & 1 \end{pmatrix}$$

תבונה: $AI_n = I_nA = A$ (כאשר הגדלים תואמים)

3.5.2 מטריצה אלכסונית (Diagonal)

$$D = \begin{pmatrix} d_1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & d_2 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdots & d_n \end{pmatrix}$$

תבונה: $i \neq j \Rightarrow a_{ij} = 0$

3.5.3 מטריצה עליונה משולשת (Upper Triangular)

$$U = \begin{pmatrix} u_{11} & u_{12} & \cdots & u_{1n} \\ 0 & u_{22} & \cdots & u_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdots & u_{nn} \end{pmatrix}$$

תבונה: $i > j \Rightarrow a_{ij} = 0$

$$L = \begin{pmatrix} l_{11} & 0 & \cdots & 0 \\ l_{21} & l_{22} & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ l_{n1} & l_{n2} & \cdots & l_{nn} \end{pmatrix}$$

תבונה: $i < j$ כאשר $a_{ij} = 0$

4 מערכות משוואות ליניאריות

4.1 הגדרות

4.1.1 משוואה ליניארית

$$a_1x_1 + a_2x_2 + \cdots + a_nx_n = b$$

כאשר $a_1, a_2, \dots, a_n, b \in \mathbb{R}$

4.1.2 מערכת משוואות ליניאריות (מל"ל)

$$\begin{cases} a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + \cdots + a_{1n}x_n = b_1 \\ a_{21}x_1 + a_{22}x_2 + \cdots + a_{2n}x_n = b_2 \\ \vdots \\ a_{m1}x_1 + a_{m2}x_2 + \cdots + a_{mn}x_n = b_m \end{cases}$$

4.1.3 צורה מטריצית

$$A\vec{x} = \vec{b}$$

כאשר: $\vec{b} = \begin{pmatrix} b_1 \\ \vdots \\ b_m \end{pmatrix}$ - וקטור הנעלמים - $A = (a_{ij}) \in \mathbb{R}^{m \times n}$ - מטריצה המקדמים
החופשיים

4.1.4 מטריצה מוחבבת

$$(A|b) = \left(\begin{array}{ccc|c} a_{11} & \cdots & a_{1n} & | & b_1 \\ \vdots & \ddots & \vdots & | & \vdots \\ a_{m1} & \cdots & a_{mn} & | & b_m \end{array} \right)$$

4.2 פעולות שורה יסודיות

1. החלפת שורות: $R_i \leftrightarrow R_j$
2. הכפלת שורה בסקלר לא-אפס: $R_i \rightarrow \alpha R_i$ (כאשר $\alpha \neq 0$)
3. הוספה כפולה של שורה אחרת: $R_j \rightarrow R_j + \alpha R_i$

4.2.1 שקלות שורות

מטריצות A ו- B שקולות בשורות ($A \sim B$) אם ניתן להעביר את A ל- B באמצעות מספר סופי של פעולות שורה יסודיות.
תבונה חשובה: אם $A \sim B$, אז למערכות $A\vec{x} = \vec{b}$ ו- $B\vec{x} = \vec{b}$ יש אותן פתרונות.

4.3 צורה קנונית (Row Echelon) - REF

مطلوبה בצורה קנונית מקיים: 1. כל שורה לא-אפס מתחילה ב-1 (פיבוט). 2. הפיבוט של שורה $i + 1$ נמצא ימינה מהפיבוט של שורה i . 3. כל שורות האפס נמצאות בתחום.

4.4 צורה קנונית מצומצמת (Reduced Echelon Row) - RREF

בנוסף לתנאי REF: 4. כל פיבוט הוא האיבר היחיד שאינו אפס בעמודתו.

4.5 סוגים של מערכות

4.5.1 מערכת עקבית (הטרוגנית)

$$A\vec{x} = \vec{b} \text{ where } \vec{b} \neq \vec{0}$$

4.5.2 מערכת הומוגנית

$$A\vec{x} = \vec{0}$$

תכונות מערכת הומוגנית: 1. $\vec{0} = \vec{x}$ תמיד פתרון (הפתרון הטרויויאלי). 2. אם $\vec{v}_1, \vec{v}_2$ פתרונות, אז $\vec{v}_1 + \vec{v}_2$ גם פתרון. 3. אם $\vec{v}$ פתרון ו- $k \in \mathbb{R}$, אז $k\vec{v}$ גם פתרון.

4.5.3 פתרון כללי

$$\text{הפתרון הכללי של } A\vec{x} = \vec{b} \text{ הוא: } \vec{x} = \vec{x}_p + \vec{x}_h$$

כאשר: $\vec{x}_p$ - פתרון פרטני של $A\vec{x} = \vec{b}$ - $\vec{x}_h$ - הפתרון הכללי של $A\vec{x} = \vec{0}$ (ההומוגנית).

---

5 דרגה

5.1 הגדרה

דרגה של מטריצה A (מסומנת $\text{rank}(A)$)

$$\text{rank}(A) = \text{number of non-zero rows in REF}$$

5.2 תכונות דרגה

$$A \in \mathbb{R}^{m \times n} \text{ עבור } \text{rank}(A) \leq \min(m, n) .1$$

$$\text{rank}(A) = \text{rank}(A^T) .2$$

$$\text{rank}(AB) \leq \min(\text{rank}(A), \text{rank}(B)) .3$$

$$\text{rank}(A) = \text{rank}(B) \text{ אם } A \sim B \text{ (שקלות שורות)} .4$$

5.3 קריטריונים לקיום פתרון

עבור מערכת $A\vec{x} = \vec{b}$ כאשר $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$

5.3.1 פתרון יחיד

$$\text{rank}(A) = \text{rank}(A|b) = n$$

5.3.2 אינסוף פתרונות

$$\text{rank}(A) = \text{rank}(A|b) < n$$

$$\text{rank}(A) < \text{rank}(A|b)$$

5.4 טבלת קיום פתרונות

תנאי	מצב
$\text{rank}(A) = \text{rank}(A b) = n$	פתרון יחיד
$\text{rank}(A) = \text{rank}(A b) < n$	אין סוף פתרונות
$\text{rank}(A) < \text{rank}(A b)$	אין פתרון

5.4.1 למערכת הומוגנית

- פתרון טריוויאלי בלבד: $\text{rank}(A) = n$
- אין סוף פתרונות: $\text{rank}(A) < n$

6 מרחבים וקטוריים

6.1 הגדרה

קובוצה V מעל שדה $\mathbb{R}$ עם פעולות חיבור וכפל בסקלר היא **מרחב וקטורי** אם מקיימת:

6.1.1 אקסיומות החיבור

- סגירות: $\forall u, v \in V : u + v \in V$ - **A0**
- אסוציאטיביות: $\forall u, v, w \in V : (u + v) + w = u + (v + w)$ - **A1**
- קיום איבר אפס: $\exists 0 \in V : \forall v \in V : v + 0 = v$ - **A2**
- קיום הופכי: $\forall v \in V : \exists (-v) \in V : v + (-v) = 0$ - **A3**
- קומוטטיביות: $\forall v, u \in V : v + u = u + v$ - **A4**

6.1.2 אקסיומות המכפל בסקלר

- סגירות: $\forall k \in \mathbb{R}, \forall v \in V : kv \in V$ - **M0**
- דיסטריבוטיביות: $\forall k \in \mathbb{R}, \forall u, v \in V : k(u + v) = ku + kv$ - **M1**
- דיסטריבוטיביות: $\forall k, m \in \mathbb{R}, \forall v \in V : (k + m)v = kv + mv$ - **M2**
- אסוציאטיביות: $\forall k, m \in \mathbb{R}, \forall v \in V : (km)v = k(mv)$ - **M3**
- קיום יחידה: $\forall v \in V : 1 \cdot v = v$ - **M4**

6.2 דוגמאות למרחבים וקטוריים

- וקטורים ב- n ממדים $\mathbb{R}^n$.
- מטריצות מנודל $n \times m$ $\mathbb{M}_{m \times n}(\mathbb{R})$.
- פולינומים עם מקדמים ממשיים $\mathbb{R}[x]$.
- פולינומים עד דרגה n $\mathbb{R}_n[x]$.
- פונקציות רציפות על $[a, b]$ $C[a, b]$.

6.3 תת-מרחב (Subspace)

קובוצה $W \subseteq V$ היא **תת-מרחב** של V אם:

$$W \text{ of subspace } V \iff \begin{cases} \vec{0} \in W \\ \forall w_1, w_2 \in W : w_1 + w_2 \in W \\ \forall \alpha \in \mathbb{R}, \forall w \in W : \alpha w \in W \end{cases}$$

6.3.1 משפט - מבחן תת-מרחב

W הוא תת-מרחב של V אם ורק אם:

$$\forall \alpha, \beta \in \mathbb{R}, \forall w_1, w_2 \in W : \alpha w_1 + \beta w_2 \in W$$

6.4 פעולות על תת-מרחבים

6.4.1 חיתוך

$$U \cap W = \{v \mid v \in U \text{ and } v \in W\}$$

תפוניה: $U \cap W$ הוא תת-מרחב של V

6.4.2 איחוד

$$U \cup W = \{v \mid v \in U \text{ or } v \in W\}$$

□ לא בהכרח תת-מרחב!

6.4.3 סכום

$$U + W = \{u + w \mid u \in U, w \in W\}$$

תפוניה: $U + W$ הוא תת-מרחב של V

6.4.4 סכום ישיר

$$V = U \oplus W \iff \begin{cases} V = U + W \\ U \cap W = \{\vec{0}\} \end{cases}$$

7 בסיסים וממדים

7.1 מרחב פורש (Span)

עבור קבוצה $S = \{v_1, \dots, v_n\} \subseteq V$

$$\text{Span}(S) = \{\alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n \mid \alpha_i \in \mathbb{R}\}$$

תכונות: 1. $\text{Span}(S) \subseteq \text{Span}(T)$ אם $S \subseteq T$ 2. $\text{Span}(\text{Span}(S)) = \text{Span}(S)$ 3. $S \subseteq \text{Span}(S)$ תת-מרחב של V

7.2 תלות ליניארית

וקטוריים $v_1, \dots, v_n \in V$ הם:

7.2.1 בלתי תלויים ליניארית (Linearly Independent)

$$\alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n = \vec{0} \implies \alpha_1 = \dots = \alpha_n = 0$$

7.2.2 תלויים ליניארית (Linearly Dependent)

$\exists \alpha_1, \dots, \alpha_n \in \mathbb{R}$ zero all (not : $\alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n = \vec{0}$

משפט: $v_1, \dots, v_n$ תלויים ליניארית אם ורק אם קיימים v_i שנייתן להבע כצירוף ליניארי של האחרים.

7.3 בסיס (Basis)

קבוצה V אם $B = \{v_1, \dots, v_n\} \subseteq V$ אם:

$$B \text{ of basis a is } V \iff \begin{cases} B \text{ independent linearly} \\ V = \text{Span}(B) \end{cases}$$

7.3.1 משפט - ייחודיות הצגה

אם B בסיס של V , אז כל וקטור $v \in V$ ניתן להציג **באופן יחיד** כצירוף ליניארי של איברי B :

$$v = \alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n$$

7.4 מימד (Dimension)

אם V בעל בסיס בעל n איברים:
 $\dim(V) = n$

7.4.1 משפט - גודל בסיס

כל בסיס של אותו מרחב וקטורי V בעל אותו מספר איברים.

7.5 בסיסים סטנדרטיים

(i - $e_i = (0, \dots, 0, 1, 0, \dots, 0)$ כאשר $\{e_1, e_2, \dots, e_n\} : \mathbb{R}^n$ •

$$\dim(\mathbb{R}^n) = n \bullet$$

$\mathbb{M}_{m \times n}(\mathbb{R})$ • מטריצות עם 1 בכל מקום

$$\dim(\mathbb{M}_{m \times n}) = mn \bullet$$

$\{1, x, x^2, \dots, x^n\} : \mathbb{R}_n[x] \bullet$

$$\dim(\mathbb{R}_n[x]) = n + 1 \bullet$$

7.6 משפטיים חשובים

7.6.1 משפט - הרחבת בסיס

כל קבוצה בלתי תלואה ליניארית ב- V ניתן להרחיב לבסיס של V .

7.6.2 משפטי - צמצום מערכת פורשת

מכל קבוצה הפורשת את V ניתן לבחור בסיס של V .

7.6.3 משפטי הממדים

אם U, W תת-מרחבים של V

$$\dim(U + W) = \dim(U) + \dim(W) - \dim(U \cap W)$$

7.6.4 משפטי

אם $U = V$ או $\dim(U) = \dim(V)$ ו- $U \subseteq V$

8 מרחבי עמודות ושורות

8.1 הגדרות

עבור מטריצה $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$

8.1.1 מרחב השורות (Row Space)

$$\text{Row}(A) = \text{Span}\{R_1, R_2, \dots, R_m\}$$

כאשר R_i היא השורה ה- i של A (כוקטור)

8.1.2 מרחב העמודות (Column Space)

$$\text{Col}(A) = \text{Span}\{C_1, C_2, \dots, C_n\}$$

כאשר C_j היא העמודה ה- j של A (כוקטור)

8.1.3 מרחב האפס (Null Kernel) / Space

$$N(A) = \{\vec{x} \in \mathbb{R}^n \mid A\vec{x} = \vec{0}\}$$

8.2 משפטיים חשובים

8.2.1 משפט 1 - שקילות שורות

$$A \sim B \implies \text{Row}(A) = \text{Row}(B)$$

8.2.2 משפט 2 - דרגה

$$\text{rank}(A) = \dim(\text{Row}(A)) = \dim(\text{Col}(A))$$

8.2.3 משפט 3 - טרנספורזה

$$\text{rank}(A) = \text{rank}(A^T)$$

8.2.4 משפט 4 - משפט הדרגה (Theorem) (Rank-Nullity)

עבור $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$

$$\text{rank}(A) + \dim(N(A)) = n$$

או בסימונים אחרים:

$$\text{rank}(A) + \text{nullity}(A) = n$$

8.2.5 משפט 5

$$\text{rank}(AB) \leq \min(\text{rank}(A), \text{rank}(B))$$

8.3 קשור לפתרון מערכות

למערכת $A\vec{x} = \vec{b}$ יש פתרון אם ורק אם:
 $\vec{b} \in \text{Col}(A)$

---

9 מטריצות הפיכות

9.1 הגדרה

מטריצה ריבועית $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ היא **הפיכה** אם קיימת מטריצה B כך ש:

$$AB = BA = I_n$$

המטריצה B מסומנת A^{-1} ונkirאת **ההפכית של A** .

9.2 תכונות הופכיות

$$\begin{aligned} (AB)^{-1} &= B^{-1}A^{-1} .1 \\ (A^T)^{-1} &= (A^{-1})^T .2 \\ (A^{-1})^{-1} &= A .3 \\ \alpha \neq 0 \text{ עבור } (\alpha A)^{-1} &= \frac{1}{\alpha} A^{-1} .4 \end{aligned}$$

9.3 תנאים שקולים להפיכות

עבור $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$, התנאים הבאים שקולים:

- .1. A הפיכה
- .2. $\det(A) \neq 0$
- .3. $\text{rank}(A) = n$
- .4. $\text{Row}(A) = \mathbb{R}^n$
- .5. $\text{Col}(A) = \mathbb{R}^n$
- .6. $N(A) = \{\vec{0}\}$
- .7. שורות A בלתי תלויות ליניארית
- .8. עמודות A בלתי תלויות ליניארית
- .9. למערכת $A\vec{x} = \vec{0}$ יש רק פתרון הטריוויאלי
- .10. למערכת $A\vec{x} = \vec{b}$ יש פתרון יחיד לכל $\vec{b}$

9.4 חישוב הופכית

9.4.1 שיטת המטריצה המורחבת

ליצור $(I_n | A^{-1})$ ולבצע פעולות שורה עד קבלת

9.4.2 נוסחה עבור מטריצה 2×2

$$A = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \implies A^{-1} = \frac{1}{ad - bc} \begin{pmatrix} d & -b \\ -c & a \end{pmatrix}$$

תנאי: $\det(A) = ad - bc \neq 0$

---

10 דטרמיננטות

10.1 הגדרה

עבור $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$, הדטרמיננטה היא סקלר $|\det(A)|$ או

10.1.1 חישוב לפי גודל

$$\begin{aligned} |a| &= a & :n = 1 \\ \left| \begin{array}{cc} a & b \\ c & d \end{array} \right| &= ad - bc & :n = 2 \\ \left| \begin{array}{ccc} a & b & c \\ d & e & f \\ g & h & i \end{array} \right| &= a \left| \begin{array}{cc} e & f \\ h & i \end{array} \right| - b \left| \begin{array}{cc} d & f \\ g & i \end{array} \right| + c \left| \begin{array}{cc} d & e \\ g & h \end{array} \right| & :n = 3 \end{aligned}$$

10.2 פיתוח לפי שורה/עמודה

10.2.1 מינור (Minor)

j = דטרמיננטה של המטריצה שמתאפשרת מחיקת שורה i ועמודה j $= M_{ij}$

10.2.2 קופקטור (Cofactor)

$$C_{ij} = (-1)^{i+j} M_{ij}$$

10.2.3 פיתוח לפי שורה i

$$|A| = \sum_{j=1}^n a_{ij} C_{ij} = \sum_{j=1}^n (-1)^{i+j} a_{ij} M_{ij}$$

10.2.4 פיתוח לפי עמודה j

$$|A| = \sum_{i=1}^n a_{ij} C_{ij} = \sum_{i=1}^n (-1)^{i+j} a_{ij} M_{ij}$$

10.3 תכונות דטרמיננטה

10.3.1 כללי חישוב בסיסיים

1. **מטריצת יחידה:** $|I_n| = 1$
2. **מטריצת משולשת:** $|A| = a_{11} \cdot a_{22} \cdots a_{nn}$ (מכפלת האלכסון)
3. **מטריצת אלכסונית:** $|D| = d_1 \cdot d_2 \cdots d_n$

10.3.2 השפעת פעולות שורה

1. **החלפת שורות:** $|B| = -|A|$
2. **כפל שורה ב- α :** $|B| = \alpha|A|$
3. **הוספת כפולות שורה לשורה אחרת:** $|B| = |A|$ (ללא שינוי)

10.3.3 תכונות כלליות

$$\begin{aligned} |A^T| &= |A| .1 \\ |AB| &= |A| \cdot |B| .2 \\ |A^{-1}| &= \frac{1}{|A|} \text{ (אם } A \text{ הפיכה)} .3 \\ A \in \mathbb{R}^{n \times n} \text{ עברו } |\alpha A| &= \alpha^n |A| .4 \\ |\alpha| A = 0 \iff A &= 0 .5 \end{aligned}$$

11 העתקות ליניאריות

11.1 הגדרה

טרנספורמציה $T : V \rightarrow W$ היא **העתקה ליניארית** (ה"ל) אם:

$$T^{\text{linear}} \iff \begin{cases} \forall v_1, v_2 \in V : T(v_1 + v_2) = T(v_1) + T(v_2) \\ \forall v \in V, \forall \alpha \in \mathbb{R} : T(\alpha v) = \alpha T(v) \end{cases}$$

או בצורה מאוחצת:

$$\forall \alpha, \beta \in \mathbb{R}, \forall v_1, v_2 \in V : T(\alpha v_1 + \beta v_2) = \alpha T(v_1) + \beta T(v_2)$$

11.2 תכונות בסיסיות

$$T(\vec{0}_V) = \vec{0}_W .1$$

$$T(-v) = -T(v) .2$$

$$T(\alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n) = \alpha_1 T(v_1) + \dots + \alpha_n T(v_n) .3$$

11.3 ייצוג מטריצי

כל ה"ל $T : \mathbb{R}^m \rightarrow \mathbb{R}^n$ ניתן לייצג כ:

$$T(\vec{x}) = A\vec{x}$$

כאשר $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$ היא **המטריצה המייצגת** של T .

11.4 דוגמאות להעתקות ליניאריות

11.4.1 הטלה (Projection)

$$\text{על ציר } x: P(x, y) = (x, 0)$$

11.4.2 שיקוף (Reflection)

$$\text{ביחס לציר } x: R(x, y) = (x, -y)$$

$$\text{ביחס לציר } y: R(x, y) = (-x, y)$$

11.4.3 סיבוב (Rotation)

סיבוב בזווית θ נגד כיוון השעון:

$$R_\theta = \begin{pmatrix} \cos \theta & -\sin \theta \\ \sin \theta & \cos \theta \end{pmatrix}$$

11.4.4 הרחבה/כיווץ (Scaling)

$$S(x, y) = (kx, ky)$$

12 גרעין ותמונה

12.1 הגדרות

עבור $T : V \rightarrow W$ העתקה ליניארית:

12.1.1 גרעין (Kernel)

$$\text{Ker}(T) = \{v \in V \mid T(v) = \vec{0}_W\} \subseteq V$$

תבונה: $\text{Ker}(T)$ הוא תת-מרחב של V

12.1.2 תמונה (Image)

$$\text{Im}(T) = \{T(v) \mid v \in V\} = \{w \in W \mid \exists v \in V : T(v) = w\} \subseteq W$$

תבונה: $\text{Im}(T)$ הוא תת-מרחב של W

12.2 משפט הדרגה (Rank-Nullity Theorem)

$$\dim(\text{Ker}(T)) + \dim(\text{Im}(T)) = \dim(V)$$

או:
 $\text{nullity}(T) + \text{rank}(T) = \dim(V)$

12.3 קשר למטריצות

עבור $T_A : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ המוגדרת ע"י $T_A(\vec{x}) = A\vec{x}$

$$\text{Ker}(T_A) = N(A) = \{\vec{x} \in \mathbb{R}^n \mid A\vec{x} = \vec{0}\}$$

$$\text{Im}(T_A) = \text{Col}(A) = \text{Span}\{\text{of columns } A\}$$

12.4 תכונות

12.4.1 חד-חד ערכית (Injective) T

$$T_{\text{injective}} \iff \text{Ker}(T) = \{\vec{0}\}$$

12.4.2 על (Surjective) T

$$T_{\text{surjective}} \iff \text{Im}(T) = W$$

13 איזומורפיזם

13.1 הגדרות

13.1.1 טרנספורמציה הפיכה

$T : V \rightarrow W$ היא הפיכה אם קיימת $T^{-1} : W \rightarrow V$ כך ש:

$$T^{-1} \circ T = I_V \quad \text{and} \quad T \circ T^{-1} = I_W$$

13.1.2 איזומורפיזם

טרנספורמציה ליניארית הפיכה נקראת איזומורפיזם.

אם קיימים איזומורפיזם בין V ל- W , אומרים ש- V -ו- W איזומורפיים ומסמנים:

$$V \cong W$$

13.2 תנאים שקולים לאיזומורפיים

עבור $T : V \rightarrow W$ העתקה ליניארית, התנאים הבאים שקולים:

1. T איזומורפיים
2. T חד-חד ערכית וגם T על
3. $\text{Im}(T) = W$ וגם $\text{Ker}(T) = \{\vec{0}\}$
4. $\text{Ker}(T) = \{\vec{0}\}$ וגם $\dim(V) = \dim(W)$
5. $\text{Im}(T) = W$ וגם $\dim(V) = \dim(W)$

13.3 משפט

אם $\dim(V) = \dim(W) = n < \infty$
 $V \cong W$

כלומר, כל מרחבים וקטוריים בעלי אותו מימד (סופי) הם איזומורפיים.

13.4 תכונות

1. אם $T : V \rightarrow W$ איזומורפיים, אז $T^{-1} : W \rightarrow V$ גם איזומורפיים
  2. אם T איזומורפיים ו- $\{v_1, \dots, v_n\}$ בסיס של V , אז $\{T(v_1), \dots, T(v_n)\}$ בסיס של W
  3. איזומורפיים שומר על מבנה ליניארי
-

14 מטריצות מייצגות

14.1 הגדרה

עבור $T : V \rightarrow W$ העתקה ליניארית, ובינתן בסיסים: -
 W של $C = \{w_1, \dots, w_m\}$ - V של $B = \{v_1, \dots, v_n\}$ -
המטריצה המייצגת של T ביחס לבסיסים B ו- C היא:

$$[T]_C^B = ([T(v_1)]_C \quad [T(v_2)]_C \quad \cdots \quad [T(v_n)]_C) \in \mathbb{R}^{m \times n}$$

כאשר הוא וקטור הקואורדינטות של $T(v_i)$ ביחס לבסיס C .

14.2 וקטור קואורדינטות

אם $v = a_1v_1 + \cdots + a_nv_n$ (ביחס לבסיס B), אז:

$$[v]_B = \begin{pmatrix} a_1 \\ a_2 \\ \vdots \\ a_n \end{pmatrix}$$

14.3 משפט - יחס בין T למטריצה

$$[T(v)]_C = [T]_C^B[v]_B$$

זהו הקשר המרכזי המחבר בין ההעתקה הליניארית לבין המטריצה המייצגת שלה.

14.4 תכונות

14.4.1 לינאריות

$$[S + T]_C^B = [S]_C^B + [T]_C^B$$

$$[\lambda T]_C^B = \lambda[T]_C^B$$

14.4.2 הרכבת העתקות

עבור B, C, D עם $T : W \rightarrow U$ ו- $S : V \rightarrow W$

$$[T \circ S]_D^B = [T]_D^C [S]_C^B$$

14.4.3 דרגה

$$\text{rank}([T]_C^B) = \dim(\text{Im}(T))$$

15 מטריצות מעבר

15.1 הגדרה

עבור שני בסיסים $C = \{u_1, \dots, u_n\}$ ו- $B = \{v_1, \dots, v_n\}$ של אותו מרחב V :
מטריצה המעביר מ- B ל- C היא:

$$P_{B \rightarrow C} = [I_V]_C^B = ([v_1]_C \quad [v_2]_C \quad \cdots \quad [v_n]_C)$$

כאשר $I_V : V \rightarrow V$ היא פונקציית הזהות.

15.2 משפט - שינוי קווארדיינטות

$$[v]_C = P_{B \rightarrow C}[v]_B$$

15.3 תכונות מטריצה מעבר

1. **היפותזה:** מטריצה מעבר תמיד הפיכה
2. **הופכיה:** $(P_{B \rightarrow C})^{-1} = P_{C \rightarrow B}$
3. **הרבבה:** $P_{C \rightarrow B} \cdot P_{B \rightarrow C} = I_n$

15.4 שינוי בסיס של מטריצה מייצגת

אם $A = [T]_B^B$ (מטריצה ביחס לבסיס B), אז:

$$[T]_C^C = P_{C \rightarrow B} \cdot [T]_B^B \cdot P_{B \rightarrow C}$$

או בסימון קצר:

$$[T]_C^C = P^{-1} [T]_B^B P$$

כאשר $P = P_{B \rightarrow C}$

16 דמיון מטריצות

16.1 הגדרה

מטריצות $A, B \in \mathbb{R}^{n \times n}$ הן דומות אם קיימת מטריצה הפיכה P כך ש:

$$B = P^{-1} A P$$

סימונו: $A \sim B$

16.2 משמעות

דומות אם הן מייצגות את אותה העתקה ליניארית T ביחס לבסיסים שונים.

16.3 תכונות משומרות בדמיוון

אם $A \sim B$, אז:

1. **deteminant:** $\det(A) = \det(B)$
2. **עקבה:** $\text{tr}(A) = \text{tr}(B)$: (Trace)
3. **דרוגה:** $\text{rank}(A) = \text{rank}(B)$
4. **פולינום אופייני:** $P_A(\lambda) = P_B(\lambda)$
5. **ערכים עצמיים:** אותם ערכים עצמיים (כולל כפליות)
6. **היפותות:** A הפיכה $\iff B$ הפיכה

(Trace) עקבה 16.4

$$\text{tr}(A) = \sum_{i=1}^n a_{ii}$$

תכונות: 1. $\text{tr}(A^T) = \text{tr}(A)$ .4 $\text{tr}(AB) = \text{tr}(BA)$ .3 $\text{tr}(\alpha A) = \alpha \text{tr}(A)$ .2 $\text{tr}(A + B) = \text{tr}(A) + \text{tr}(B)$ .1

17 ערכים עצמיים וקטוריים עצמיים

17.1 הגדרות

עבור $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$

17.1.1 ערך עצמי (Eigenvalue)

הוא **ערך עצמי** של A אם קיים וקטור $\vec{v} \neq \vec{0}$ כך ש:

$$A\vec{v} = \lambda\vec{v}$$

17.1.2 וקטור עצמי (Eigenvector)

הוא **וקטור עצמי** המתחאים לערך העצמי λ אם:

$$A\vec{v} = \lambda\vec{v}$$

17.1.3 מרחב עצמי (Eigenspace)

$$V_\lambda = \{\vec{v} \in \mathbb{R}^n \mid A\vec{v} = \lambda\vec{v}\} = \text{Ker}(A - \lambda I)$$

תבונה: V_λ הוא תת-מרחב של $\mathbb{R}^n$

17.2 מציאת ערכים עצמיים

17.2.1 פולינום אופייני (Characteristic Polynomial)

$$P_A(\lambda) = \det(A - \lambda I)$$

17.2.2 משפט

הוא **ערך עצמי** של A אם ורק אם:

$$\det(A - \lambda I) = 0$$

כלומר, הערכים העצמיים הם שורשי הפולינום האופייני.

17.3 כפליות

17.3.1 כפליות אלגברית (Algebraic Multiplicity)

מספר הפעמים ש- λ מופיע כשורש של $P_A(\lambda)$
סימונו: $\text{alg-mult}(\lambda)$

17.3.2 כפליות גיאומטרית (Geometric Multiplicity)

$$\text{geo-mult}(\lambda) = \dim(V_\lambda) = \dim(\text{Ker}(A - \lambda I))$$

17.3.3 משפט - קשר בין כפליות

$$1 \leq \text{geo-mult}(\lambda) \leq \text{alg-mult}(\lambda)$$

17.4 תכונות ערכים עצמיים

17.4.1 משפט 1

אם $v_1, \dots, v_k$ הם וקטורים עצמיים עם ערכים עצמיים שונים $\lambda_1, \dots, \lambda_k$, אז $v_1, \dots, v_k$ בלתי תלויים ליניארית.

17.4.2 משפט 2 - קשר לדטרמיננטה ועקבה

עבור מטריצה $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ עם ערכים עצמיים $\lambda_1, \dots, \lambda_n$:

$$\det(A) = \lambda_1 \cdot \lambda_2 \cdots \lambda_n$$

$$\text{tr}(A) = \lambda_1 + \lambda_2 + \cdots + \lambda_n$$

17.4.3 ערכים עצמיים של מטריצות דומות

אם $A \sim B$, אז B -ים אוטם ערכים עצמיים (כולל כפליות).

---

18 לבסן

18.1 הגדרה

מטריצה $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ היא **לבסינה** (Diagonalizable) אם קיימת מטריצה הפיכה P ומטריצה אלכסונית D כך ש:

$$A = PDP^{-1}$$

או באופן שקול:

$$P^{-1}AP = D$$

18.2 משפט - תנאי לבסן

לבסינה אם ורק אם קיים בסיס של $\mathbb{R}^n$ המורכב מוקטורים עצמיים של A .

18.3 קритריונים לבסן

18.3.1 קритריון 1 - ערכים עצמיים שונים

אם $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ יש n ערכים עצמיים שונים, אז A לבסינה.

18.3.2 קритריון 2 - סכום בפליות גיאומטריות

לכיסינה A וرك λ :

$$\sum_{\lambda} \text{geo-mult}(\lambda) = n$$

18.3.3 קритריון 3 - שוויון בפליות

לכיסינה A וرك λ לכל ערך עצמי λ :

$$\text{geo-mult}(\lambda) = \text{alg-mult}(\lambda)$$

18.4 אלגוריתם לבסונ

1. מצא את הפולינום האופייני: $P_A(\lambda) = \det(A - \lambda I)$
2. מצא את שורשי הפולינום: אלו הערכים העצמיים $\lambda_1, \dots, \lambda_k$
3. עבור כל ערך עצמי λ_i :
  - פטור $(A - \lambda_i I)\vec{x} = \vec{0}$
  - מצא בסיס של V_{λ_i} (מרחב עצמי)
4. בזוק לבסיניות: אם סכום ממדיו המרחבים העצמיים $= n$, אז A לכיסינה
5. בנה מטריצות:
  - P = מטריצה שעמודותיה הן הוקטוריים העצמיים
  - D = מטריצה אלכסונית עם הערכים העצמיים המתאים

18.5 דוגמה

אם A עם ערכים עצמיים $2 = \lambda_1$ ו- $1 = \lambda_2$ (כפל 2 ו- 1):

$$D = \begin{pmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 5 \end{pmatrix}$$

18.6 משפט Cayley-Hamilton

כל מטריצה A מקיימת את הפולינום האופייני שלה:

$$P_A(A) = 0$$

19 מכפלה פנימית

19.1 הגדרה

מכפלה פנימית על מרחב וקטורי V היא פונקציה $\langle \cdot, \cdot \rangle : V \times V \rightarrow \mathbb{R}$ המקיימת:

1. סימטריה: $\langle u, v \rangle = \langle v, u \rangle$
2. חיוביות מוגדרת:
  - $\langle v, v \rangle \geq 0$
  - $\langle v, v \rangle = 0 \iff v = \vec{0}$
3. ליניאריות בארגומנט הראשון:

$$\langle \alpha u + \beta v, w \rangle = \alpha \langle u, w \rangle + \beta \langle v, w \rangle$$

19.2 דוגמאות למכפלות פנימיות

19.2.1 מכפלה סטנדרטיבית ב- $\mathbb{R}^n$

$$\langle \vec{u}, \vec{v} \rangle = u_1 v_1 + u_2 v_2 + \cdots + u_n v_n = \vec{u}^T \vec{v}$$

19.2.2 מכפלה משוקללת

$$\langle \vec{u}, \vec{v} \rangle_M = \vec{u}^T M \vec{v}$$

כאשר M מטריצה סימטרית חיובית מוגדרת

19.2.3 מכפלה פנימית בפולינומים

$$\langle p, q \rangle = \int_a^b p(x)q(x)dx$$

19.2.4 מכפלה פנימית במטריצות

$$\langle A, B \rangle = \text{tr}(A^T B)$$

19.3 נוסחאות מרכזיות

19.3.1 נורמה (Norm)

$$\|v\| = \sqrt{\langle v, v \rangle}$$

תכונות: 1. $\|u + v\| \leq \|u\| + \|v\|$. 2. **אי-שוויון משולש:** $\|\alpha v\| = |\alpha| \|v\|$. 3. $\|v\| = 0 \iff v = \vec{0}$ וגם $\|v\| \geq 0$.

19.3.2 מרחק (Distance)

$$d(u, v) = \|u - v\|$$

19.3.3 זווית בין וקטורים

$$\cos \theta = \frac{\langle u, v \rangle}{\|u\| \cdot \|v\|}$$

19.4 אי-שוויונים חשובים

19.4.1 Cauchy-Schwarz אי-שוויון המשולש

$$|\langle u, v \rangle| \leq \|u\| \cdot \|v\|$$

שוויון מתקיים אם ורק אם u ו- v תלויים ליניארית.

19.4.2 אי-שוויון המשולש

$$\|u + v\| \leq \|u\| + \|v\|$$

20 אורתוגונליות והיטלים

20.1 אורתוגונליות

20.1.1 וקטורים אורתוגונליים

$$u \perp v \iff \langle u, v \rangle = 0$$

20.1.2 קבוצה אורתוגונלית

היא אורתוגונלית אם:
 $\{v_1, \dots, v_k\}$

$$\langle v_i, v_j \rangle = 0 \text{ all for } i \neq j$$

20.1.3 קבוצה אורתונורמלית

היא אורתונורמלית (ONB) אם:

$$\langle v_i, v_j \rangle = \begin{cases} 1, & i = j \\ 0, & i \neq j \end{cases} = \delta_{ij}$$

20.2 משפטים

20.2.1 משפט 1

כל קבוצה אורתוגונלית של וקטורים לא-אפס היא בלתי תלולה ליניארית.

20.2.2 משפט 2 - משפט פיתגורס

$$\|u + v\|^2 = \|u\|^2 + \|v\|^2 \quad \text{אם } u \perp v$$

20.3 היטל (Projection)

20.3.1 היטל על וקטור

ההיטל של v על u הוא:

$$\text{proj}_u(v) = \frac{\langle u, v \rangle}{\langle u, u \rangle} u = \frac{\langle u, v \rangle}{\|u\|^2} u$$

תבונה: $v - \text{proj}_u(v) \perp u$

20.3.2 היטל על תת-מרחב

עבור $U = \text{Span}\{u_1, \dots, u_k\}$ כאשר $\{u_1, \dots, u_k\}$ אורתוגונלית:

$$\text{proj}_U(v) = \sum_{i=1}^k \frac{\langle u_i, v \rangle}{\langle u_i, u_i \rangle} u_i$$

אם הקבוצה אורתונורמלית:

$$\text{proj}_U(v) = \sum_{i=1}^k \langle u_i, v \rangle u_i$$

20.3.3 פירוק אורתוגונלי

כל וקטור v ניתן לפרק כ:

$$v = \text{proj}_U(v) + (v - \text{proj}_U(v))$$

כאשר $(v - \text{proj}_U(v)) \perp U$ ו- $\text{proj}_U(v) \in U$

---

21 גראם-שmidt

21.1 תהליך Gram-Schmidt

בاهינתן קבוצה בלתי תלויות ליניארית $\{v_1, \dots, v_k\}$, ניתן לבנות קבוצה אורתוגונלית $\{u_1, \dots, u_k\}$:

$$u_1 = v_1$$

$$u_2 = v_2 - \frac{\langle u_1, v_2 \rangle}{\langle u_1, u_1 \rangle} u_1$$

$$u_3 = v_3 - \frac{\langle u_1, v_3 \rangle}{\langle u_1, u_1 \rangle} u_1 - \frac{\langle u_2, v_3 \rangle}{\langle u_2, u_2 \rangle} u_2$$

⋮

$$u_k = v_k - \sum_{i=1}^{k-1} \frac{\langle u_i, v_k \rangle}{\langle u_i, u_i \rangle} u_i$$

או באופן כללי:

$$u_j = v_j - \text{proj}_{\text{Span}\{u_1, \dots, u_{j-1}\}}(v_j)$$

21.2 נורמל

לאחר קבלת הקבוצה האורתוגונלית $\{u_1, \dots, u_k\}$, ניתן לקבל קבוצה אורתונורמלית:

$$e_i = \frac{u_i}{\|u_i\|}$$

21.3 תכונות

$$\begin{aligned} \text{Span}\{u_1, \dots, u_k\} &= \text{Span}\{v_1, \dots, v_k\} .1 \\ \text{אורתוגונליות } \{u_1, \dots, u_k\} &.2 \\ \text{אורתונורמלית } \{e_1, \dots, e_k\} &.3 \end{aligned}$$

---

22 משלימים אורתוגונליים

22.1 הגדרה

עבור תת-מרחב $W \subseteq V$

$$W^\perp = \{v \in V \mid \langle v, w \rangle = 0 \text{ all for } w \in W\}$$

$W^\perp$ נקרא **המשלים האורתוגונלי** של W .

22.2 משפטים

1 22.2.1 משפט

V הוא תת-מרחב של $W^\perp$.

2 22.2.2 משפט - סכום ישן אורותוגונלי

$$V = W \oplus W^\perp$$

כלומר, כל $v \in V$ ניתן לכתוב באופן ייחודי כ:

$$v = w + w^\perp$$

כאשר $w^\perp \in W^\perp$ ו- $w \in W$

3 22.2.3 משפט - מימדים

$$\dim(W) + \dim(W^\perp) = \dim(V)$$

4 22.2.4 משפט

$$(W^\perp)^\perp = W$$

22.3 קשר למטריצות

: $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$ עבור מטריצה

$$(\text{Row}(A))^\perp = N(A)$$

$$(\text{Col}(A))^\perp = N(A^T)$$

22.3.1 משפט - ארבעת המרחבים

: $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$ עבור

$$\dim(\text{Row}(A)) = r \text{ ו } \text{Row}(A) \subseteq \mathbb{R}^n .1$$

$$\dim(N(A)) = n - r \text{ ו } N(A) \subseteq \mathbb{R}^n .2$$

$$\dim(\text{Col}(A)) = r \text{ ו } \text{Col}(A) \subseteq \mathbb{R}^m .3$$

$$\dim(N(A^T)) = m - r \text{ ו } N(A^T) \subseteq \mathbb{R}^m .4$$

כאשר $r = \text{rank}(A)$

קשרי אורותוגונליות: $\text{Col}(A) \perp N(A^T)$ - $\text{Row}(A) \perp N(A)$ -

23 נוסחאות זהויות חשובות - רשימת מראה מהירות

23.1 מטריצות

$$\begin{aligned}
 (A^T)^T &= A \bullet \\
 (A + B)^T &= A^T + B^T \bullet \\
 (AB)^T &= B^T A^T \bullet \\
 (A^{-1})^T &= (A^T)^{-1} \bullet \\
 (AB)^{-1} &= B^{-1} A^{-1} \bullet
 \end{aligned}$$

23.2 דטרמיננטות

$$\begin{aligned}|AB| &= |A| \cdot |B| \\|A^T| &= |A| \\|A^{-1}| &= \frac{1}{|A|} \\A \in \mathbb{R}^{n \times n} \text{ עבור } &|\alpha A| = \alpha^n |A|\end{aligned}$$

23.3 דרגה

$$\begin{aligned}\text{rank}(A) &= \text{rank}(A^T) \\(A \in \mathbb{R}^{m \times n} \text{ עבור }) \text{rank}(A) + \dim(N(A)) &= n \\ \text{rank}(AB) &\leq \min(\text{rank}(A), \text{rank}(B))\end{aligned}$$

23.4 העתקות ליניאריות

$$\begin{aligned}\dim(\text{Ker}(T)) + \dim(\text{Im}(T)) &= \dim(V) \\ \text{Ker}(T_A) &= N(A) \\ \text{Im}(T_A) &= \text{Col}(A)\end{aligned}$$

23.5 מטריצות מייצגות

$$\begin{aligned}[T(v)]_C &= [T]_C^B[v]_B \\[T \circ S]_D^B &= [T]_D^C[S]_C^B \\P = P_{B \rightarrow C} \text{ כאשר } [T]_C^C &= P^{-1}[T]_B^B P\end{aligned}$$

23.6 ערכים עצמיים

$$\begin{aligned}\det(A) &= \prod \lambda_i \\ \text{tr}(A) &= \sum \lambda_i \\ P_A(\lambda) &= \det(A - \lambda I)\end{aligned}$$

23.7 מכפלה פנימית

$$\begin{aligned}\|v\| &= \sqrt{\langle v, v \rangle} \\ \cos \theta &= \frac{\langle u, v \rangle}{\|u\| \cdot \|v\|} \\ (\text{Cauchy-Schwarz}) \quad |\langle u, v \rangle| &\leq \|u\| \cdot \|v\|\end{aligned}$$

23.8 היטלים

$$\begin{aligned}\text{proj}_u(v) &= \frac{\langle u, v \rangle}{\|u\|^2} u \\ (\text{ONB}) \quad \text{proj}_U(v) &= \sum_{i=1}^k \langle v, e_i \rangle e_i\end{aligned}$$

23.9 משלימים אורתוגונליים

$$\begin{aligned}V &= W \oplus W^\perp \\ \dim(W) + \dim(W^\perp) &= \dim(V) \\ (\text{Row}(A))^\perp &= N(A)\end{aligned}$$

23.10 סיום

מסמך זה מכיל סיכום מקיף של כל הקורס באלגברה ליניארית, כולל כל המשפטים, הזהויות, הנוסחאות וככללי החשבון החשובים.

תאריך עריכה: יוצר אוטומטית מ-26 קבצי PDF של הקורס